

ਫੁਲ ਬੈਚ

ਡੀ. ਐਸ. ਤਿਵਾਤੀਆ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਐਸ. ਪੀ. ਗੋਇਲ, ਜੇ. ਜੇ.

ਦੇਸ ਰਾਜ ਪੁਸ਼ਪ ਕੁਮਾਰ ਗੁਲਾਟੀ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ-ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1978 ਦੀ

24 ਜਨਵਰੀ 1985 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 4462 ।

ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ (1948 ਦਾ XLVI)—ਸੈਕਸ਼ਨ 4-ਬੀ—
ਹਰਿਆਣਾ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ (1973 ਦਾ XX) ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1984 ਦੇ ਹਰਿਆਣਾ
ਐਕਟ XI ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ—ਸੈਕਸ਼ਨ 9(1) ਅਤੇ 24—ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 -
ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ 54—ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ
ਆਪਣੀ ਬੁੱਚ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਿਤ ਮਾਲ - ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਾਖਾ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ
4-ਬੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 9(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ। ਹਰਿਆਣਾ ਐਕਟ—ਸੈਕਸ਼ਨ 4-
ਬੀ ਅਤੇ 9(1)- ਦੇ ਉਪਬੰਧ—ਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਹਨ—ਇਹ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ—ਕੀ
ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਰਾਜ
ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1948 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4-ਬੀ ਅਤੇ
ਹਰਿਆਣਾ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 9(1) ਵਿੱਚ ਟੈਕਸਯੋਗ ਘਟਨਾ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ
ਖਰੀਦ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉਪਭੋਗਤਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਖਪਤ। ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਦੇ
ਦੌਰਾਨ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਮਾਲ ਜਾਂ ਮਾਲ ਭੇਜਣਾ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ
ਦੀ ਘਟਨਾ ਦੀ ਪਛਾਣ ਪੂਰ ਚੇਜ਼ ਜਾਂ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਖਰੀਦਦਾਰ
ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਰਾਜ
ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਹਰਿਆਣਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਨਾ ਸਿਰਫ਼
ਚਾਰਜਿੰਗ ਉਪਬੰਧ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਉਪਚਾਰਕ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸੰਯੁਕਤ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ,
ਇੱਕ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਸਖਤ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਚਾਰ
ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਇੱਕ ਪੂਰ ਚੇਜ਼ ਟੈਕਸ ਹੈ ਭਾਵ, ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਚਿੱਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਹੈ
ਨਾ ਕਿ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਭੇਜਣਾ, ਫਿਰ ਵੀ ਜੇ ਦੋ ਵਿਚਾਰ ਸੰਭਵ ਸਨ (ਡੀ ਕਿ ਇਹ ਮਾਲ ਦੀ ਭੇਜਣ 'ਤੇ
ਟੈਕਸ ਸੀ ਅਤੇ (2) ਕਿ ਟੈਕਸ ਦੀ ਘਟਨਾ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਭੇਜੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦ
'ਤੇ ਸੀ, ਫਿਰ ਉਸ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਪਚਾਰਕ
ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨਹੀਂ
ਤਾਂ, ਜਦੋਂ ਦੋ ਉਸਾਰੀਆਂ ਸੰਭਵ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਇੱਕ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਅਤਿਅੰਤ ਘੋਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ,
ਵਾਈਰਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਐਡੋਨ+ਐਡ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਐਕਟ, ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੱਕ ਟੌਨਿਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜੋ ਕਿ -
ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰਵ 54 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ,
ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਚਿੱਤੇ ਗਏ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ
ਵਿਧਾਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4-ਬੀ ਅਤੇ
ਹਰਿਆਣਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9(1) ਵਿੱਚ ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਟੈਕਸ
ਜਾਂ ਮਾਲ ਦੀ ਖੇਪ ਨੂੰ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਭੇਜਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅੰਤਰ ਦੇ ਦੌਰਾਨ। -ਰਾਜ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ
ਉਪਬੰਧ, ਇਸ ਲਈ, ਅੰਤਰ-ਵਿਹਾਰ ਹਨ।

(ਪਾਰਾ 38, 39, 40, 41, 42, 43 ਅਤੇ 44)

ਬਾਟਾ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ: (1983) 54 STC 226.

ਓਵਰਰੂਲਡ।

ਕੇਸ ਨੂੰ 6 ਦਸੰਬਰ, 1983 ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਐਮ. ਐੱਮ. ਪੁੰਛੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਸਵਾਲ ਜੋ ਕਿ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ। ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਡੀ.ਐਸ. ਤਿਵਾਤੀਆ, ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਐਸ.ਪੀ. ਗੋਇਲ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਰਾਹਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ: -

226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਰਾਹਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ: -

- (i) AA u.writ ਦੀ ਇੱਕ ਖ਼ਰਿਟ ਦੀ ਫਾਈ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ certiorari > ਹੋਣ 8 impugn ed ਆਰਡਰ Annexure P-1 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਲੀਨ, ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਪਗਨਡ ਆਰਡਰ/ ਹਥਿਆਰ ਬੰਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ;
- (ii) c ਕੋਈ ਵੀ (ਹੋਰ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, c ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜੋ ਕਿ ਇਹ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇਗੀ।
- (iii) ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਤਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੱਕ 1 ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ⁴ ਸਟੇਅਸੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- (iv) ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ; ਅਤੇ
- (v) ਦੀ ਲਾਗਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਐਸ.ਪੀ ਜੈਨ, ਐਸ.ਪੀ.

ਬੀ.ਐਸ ਬਰਾੜ, ਏ.ਏ.ਜੀ. (ਪੀ.ਬੀ.), ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਡੀਐਸ ਤਿਵਾਤੀਆ, ਜੇ.-

(1) ਨੂੰ 6 ਦਸੰਬਰ, 1983 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਾਰਾ 4-ਬੀ ਦੀ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ, 1948 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਰੈਫਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸੋਚਦਾ ਸੀ ਕਿ ਡੀ. ਬਾਟਾ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (1) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ, ਸਟਰਲਿੰਗ ਸਟੀਲਜ਼ ਐਂਡ ਵਾਇਰਸ ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (2) ਵਿੱਚ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਹਰਿਆਣਾ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ 1973 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਰਿਆਣਾ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 9, 24 ਅਤੇ 1973 ਦੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀਆਂ ਕਈ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. 4462 ਆਫ 1978 ਦੇ ਨਾਲ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਮੋਸ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀਆਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ, ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਨੰ.

698 ਤੋਂ 708, 3318, 3319, 1371, 1292, 2364 1397, 738, ia64, 2405, 2514, 2606, I486, 1329, 1485, 1441, 1484, 3402, 3355, 1615, 3186, 1306, 1306, 3014d ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੈਚ 3014d ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 3014d ਸਥਾਨ ਆਇਆ ਹੈ।

(2) ਸਵਾਲ ਜੋ ਮੁਢਲੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4-ਬੀ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9(1) (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੈਕਸ਼ਨ 4-ਬੀ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 9(1) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਪਦਾਰਥ ਵਿੱਚ ਬੀ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਪਰੀ ਮੈਟੀਰੀਆ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਜੋ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਦੋ ਐਕਟਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਦੇ ਯੋਗ ਸਨ ਅਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਸਨ ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਨਿਰਣਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਕੇਸ CWP ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। 1978 ਦੇ 4462 ਅਤੇ 1984 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 698 ਤੋਂ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ।

(1) (1983) 54 ਐਸਟੀਸੀ 226.

(2) (1980) 45 STC 438.

* ਐਸਟੀਸੀ 226 - 'HMH^Jfimo!'-,

ਦੇਸ ਰਾਜ ਪੁਸ਼ਪ ਕੁਮਾਰ ਗੁਲਾਟੀ* ਬਨਾਮ ਵਾਈ ਸਟੇਟ ਆਫ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ ਡੀ.ਐਸ. ਤਿਵਾਤੀਆ, ਜੇ.

(3) (Mess. MessrsRDesPRaj pPushpna KumafitiGulati,; icpetitio: ni et-fi Qiyjl^Vrit No. 4462 of 1978, ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1956 ਦੇ ਅਧੀਨ। ਫਰਮ ਸੀ। ਪਲੈਨਚ ਆਫਿਸ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਜੋ ਕਿ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1975-76 ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੀ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਕਿ 4 ਰੁਪਏ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ,88,949.27 ਪੈਸੇ ਪੰਜਾਬ ਬ੍ਰਾਂਚ ਤੋਂ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸ਼ਾਖਾ ਨੂੰ ਬ੍ਰਾਂਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4-ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸਨ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਟੈਕਸ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦੀ ਗਣਨਾ ਲਈ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਫਰਮ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ ਨੇ ਉਕਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4-ਬੀ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕੀਤਾ।

(4) ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ -1984 ਦੇ ਐਕਟ ਨੰ. 11 ਦੁਆਰਾ ਹਰਿਆਣਾ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਅਤੇ 24 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਸੋਧਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਬਾਟਾ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ।

(5) ਮੁਲਾਂਕਣ-ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਕਲਿੰਚਰ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮਾਲ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਇਹ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਐਕਟਾਂ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਦਲੀਲ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਵਾਲ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਟਾ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟਡ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਹੀਤਾ* ਦੇ ਇੱਕ ਨਿਰਣੇ ਵਿੱਚ ਹੱਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ.

(6) ' Bata India Limited ਦੇ ਕੇਸ (supra) ਅਤੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੇਨੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਜਵਾਬਾਂ 'ਤੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਦੋ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆਤਮਿਕ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੀਬਰਟਸ ਦਾ

(7) ਹਰਿਆਣਾ; 1, ਨਵੰਬਰ, 1966 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ 1966 ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰਾਜ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਾਂਗ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਸਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਕਦੋਂ ਵਿਕਸਤ ਹੋਈ ਸੀ, ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਈਸਟ ਪੁਨ ਜੇਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1958 ਦੁਆਰਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 2(f) ਸੀ। ਸਮੀਕਰਨ 'ਖਰੀਦ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 'ਡੀਲਰ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਦਾ ਇੱਕ ਪੁਰ ਚੇਜ਼ਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 'ਟੈਕਸਯੋਗ ਟਰਨ ਓਵਰ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੁਝ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪਿੱਛਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮਾਲ ਦੇ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਡੀਲਰਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤੇਲ ਬੀਜਾਂ ਦੀ ਪਿੜਾਈ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਤੇਲ ਅਤੇ ਤੇਲ ਦੇ ਕੇਕ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦੇ ਗਏ ਕੱਚੇ ਮਾਲ 'ਤੇ ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਉਤਪਾਦਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਤੇਲ ਬੀਜਾਂ ਦੀ ਪਿੜਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਡੀਲਰ ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਕਿ ਤੇਲ ਬੀਜਾਂ ਦੀ ਪਿੜਾਈ ਅਤੇ ਤੇਲ ਅਤੇ ਤੇਲ ਦੇ ਕੇਕ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। *ਰਘਬੀਰ ਚੰਦ ਸੋਮ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ* (3) ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਵਿਵਾਦ ਸੁਲਝਾਉਣ ਲਈ *ਮੋਦੀ ਸਪਿਨਿੰਗ ਐਂਡ ਵੇਵਿੰਗ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ* (4) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਬਾਅਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ-ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕੱਚਾ ਕਪਾਹ ਖਰੀਦਿਆ, ਇਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਗਿਨਿੰਗ ਮਿੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਗਿਨਿੰਗ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕੱਪੜਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਤਾਈ ਅਤੇ ਬੁਣਾਈ ਮਿੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਗੰਢਾਂ ਭੇਜੀਆਂ। ਮੁਲਾਂਕਣ- ਆਪਣੇ ਟੈਕਸਯੋਗ ਟਰਨਓਵਰ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੱਚੇ ਕਪਾਹ ਦੀ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮਾਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਮਾਲ ਦੇ ਮੈਨੂ ਫੈਕਟਰੀ ਲਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ 'ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ' ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਚਾਰਜਿੰਗ ਸੈਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਫਾਰਮ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 (2) (ਏ) (ii)

ਦੀ ਗੈਰ-ਜ਼ਿਮੇਵਾਰੀ ਜਾਂ ਟੈਕਸ ਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਵਿੱਚ ਸਾਬਕਾ ਕੇਸ, ਪਰ ਟੈਕਸ ਦੀ ਛੋਟ ਜਾਂ ਰਿਫੰਡ ਜਾਂ ਛੋਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਲਈ, ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ

(5) (1967) 20 ਐਸਟੀਸੀ 290

(6) 1957 SCR 837.

ਡੀਲਰ ਦਾ ਟਰਨਓਵਰ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ *ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ* ਟੈਕਸ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਡੀਲਰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹੀ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ ਤੋਂ ਕਟੌਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸ਼ੁੱਧ ਟਰਨਓਵਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕੇ ਜਿਸ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦਦਾਰੀ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ

ਇਸ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟੈਕਸ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂ ਲਗਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਟੈਕਸ ਪ੍ਰਤੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਜ਼ਿਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਅਸਲ ਤੱਥ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ ਦੀ ਗਣਨਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸ਼ੁੱਧ ਟਰਨਓਵਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ i&x ਲਗਾਇਆ ਜਾਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਰਿਫੰਡ ਜਾਂ ਛੋਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ! ਇੱਕ ਹੱਥ, "ਕੁੱਲ ਗੈਰ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

ਦੇਣਦਾਰੀ ਜਾਂ ਟੈਕਸ ਨਾ ਲਗਾਉਣਾ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ। ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਵੀ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਸਟੈਂਡ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਰਿਫੰਡ ਦੇ ਰਾਹ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਟੈਕਸ ਇੱਕ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

(10) The Lordships ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ 'Damendmen the Act' ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤੋਰਿਆ। 1967 ਦੇ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 7 ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ 1 ਅਕਤੂਬਰ, 1958 ਤੋਂ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ। ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਉਪਬੰਧ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸ ਇੱਕ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਆਖਰੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਲਈ ਦੇਣਦਾਰ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿਮੇਵਾਰ ਆਖਰੀ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਮਾਲ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦੇਣਦਾਰ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਸੋਧ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। *ਰਾਉਆਨ ਲਾਈ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਅਸੈਂਸਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ* (7) ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਨੇ ਸੋਧ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਵਿੱਚ

Bes Raj Pushap Kumar Gulati v. The State of Punjab and others
D. S. Tewatia, J.

ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦਾ ਧਿਆਨ *ਪੰਜਾਬ ਖੰਡਸਾਰੀ ਉਦਯੋਗ ਬਨਾਮ ਰਾਜ* (8) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ-ਫਰਮ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਪੱਖ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮਾਲ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਣਦਾਰੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਖਰੀਦੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ! ਖੰਡਸਾਰੀ ਵਰਗੀਆਂ ਟੈਕਸ ਮੁਕਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ। ਉਸ ਵਿੱਚ; ਕੇਸ' ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਮਾਲ ਖਰੀਦਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਸਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਤਾਕਤ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਰੀਦੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਤੋਂ ਉਸਨੇ ਖੰਡਸਾਰੀ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਜੋ ਟੈਕਸ ਫੀਸ ਵਾਲੀ ਵਸਤੂ ਸੀ। ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਮਾਲ ਨੇ ਧਾਰਾ 5(2) (ਏ) (ii) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਤਾਕਤ 'ਤੇ ਲੇਵੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਨੇ ਮਾਲੀਏ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ:-

“ਸੈਕਸ਼ਨ 5(2) (ਏ) (ii) ਦਾ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ, ਇਸਲਈ, ਸਾਡੇ ਨੋਟਿਸਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਐਕਟ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਖਰੀਦ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਗੁੜ ਜੋ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਖੰਡਸਾਰੀ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਇਸਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਂ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ST XXII ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਣਾਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ "ਧਾਰਾ 5(2) (a)(ii) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ 1965-66 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਵੇਚਣ ਵਾਲਾ 'ਡੀਲਰ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ' ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵੇਚੇ ਗਏ ਗੁੜ ਦੀ ਟਰਨਓਵਰ ਖੰਡਸਾਰੀ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਕੁੱਲ ਟਰਨਓਵਰ ਤੋਂ ਟੈਕਸ-ਮੁਕਤ ਅਤੇ, ਜੇਕਰ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ-

' ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਪਾਦਿਤ ਕੀਤਾ। ਜੇਕਰ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਡੀਲਰ ਨੂੰ ਇਹ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖੰਡਸਾਰੀ ਵਸਤੂਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਮਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਵਿਆਖਿਆ-¹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਖਫਦਸਤੀ 'ਤੇ ਟੈਟਿਓਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਗੁੜ ਦੀ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ

¹ ਗੁੜ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕੀਮਤ ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ 'ਵੇਚਣ ਵਾਲਾ ਡੀਲਰ ਆਪਣੇ ਗੁੜ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਟਰਨਓਵਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਤੋਂ ਟੈਕਸ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਪਟੀਸ਼ਨ ਪਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਡੀਲਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਜੋ ਖੁਦ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਹੈ, ਪਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ ਉਸ ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਟਰਨਓਵਰ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਟੌਤੀ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 5(2) (ਏ) (ii) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗੁਰ ਦਾ।

ਆਪਣੀ ਜਮ੍ਹਾਂਬੰਦੀ ਲਈ ਮਾਲੀਆ ਨੇ *ਮੋਦੀ ਸਪਿਨਿੰਗ ਐਂਡ ਵੇਵਿੰਗ ਮਿੱਲ ਦੇ ਕੇਸ* (ਸੁਪਰਾ) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨਾਲ ਵੱਖ ਕੀਤਾ:-

“ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ *ਮੋਦੀ ਸਪਿਨਿੰਗ ਐਂਡ ਵੇਵਿੰਗ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ* ਬਨਾਮ *ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ, ਪੰਜਾਬ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਪਣੇ-ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ* ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕਾਫੀ ਭਿੰਨ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਮੋਦੀ ਸਪਿਨਿੰਗ ਐਂਡ ਵੇਵਿੰਗ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ, ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੱਚਾ ਕਪਾਹ ਖਰੀਦਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਗਿੰਨਿੰਗ ਮਿੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਗਿੰਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਗੰਢਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਬੁਣਾਈ ਮਿੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਭੇਜਦਾ ਸੀ। ਕੱਪੜੇ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ. ਆਪਣੇ ਟੈਕਸਯੋਗ ਟਰਨਓਵਰ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਪਾਹ ਦੀ ਖਰੀਦ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2) (ਏ) (ii) ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਮੁਕਤ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕਪਾਹ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਾਣ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2) (ਏ) (ii) ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਰੂਲਜ਼, 1949 ਦੇ ਨਿਯਮ 26 ਵਿੱਚ ਉਸ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸਿਰਫ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਬੂਤ ਸੀ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੁਝ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਕਪਾਹ ਸੀ। ਪੁਰਾਣੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ - ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਵਿੱਚ 'ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ' ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਧਾਰਾਵਾਂ, ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਫਾਰਮ ਇਕੱਠੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਐਕਟ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਸੋਧੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਪਨਾਹ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2) (ਏ) (ii) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਤਹਿਤ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। **ਆਈ ਵਿੱਚ**

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2) (ਏ) ਦੀ ਧਾਰਾ (ii) ਦਾ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਵਾਧਾਨ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਸਿਰਫ ਇੰਨਾ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ 1963 ਦੇ ਐਕਟ 2 ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2) (ਏ) (ii) ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਮੁਫਤ ਨਹੀਂ ਖਰੀਦ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਖੰਡਸਾਰੀ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਗੁੜ ਦਾ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ

- ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਡੀਲਰ/ਡੀਲਰਾਂ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਮੁਕਤ ਗੁੜ ਨਹੀਂ ਵੇਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ/ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਜਿੰਨਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਹੈ।"

ਪੰਜਾਬ ਖੰਡਸਰੀ ਉਯੋਗ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰ) ਵਿੱਚ ਪੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲੇ ਡੀਲਰ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਬੀ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ Ws ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਚਾਰਜਿੰਗ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਟੀਐਮਐਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਡੀਲਰਾਂ ਨੇ ਜੋ ਆਪਣੇ ਸਬੰਧਤ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਿਆਰ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਮਾਲ ਖਰੀਦਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ, ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੇ ਮਾਲ ਖਰੀਦਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਐਕਟ ਨੂੰ 1973 ਦੇ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 3 ਦੁਆਰਾ ਦੁਬਾਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ 15 ਨਵੰਬਰ, 1972 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਧਾਰਾ 4-ਬੀ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ:-

“4-ਬੀ. ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਡੀਲਰ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਬੀ' ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਮਾਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਮਾਨ ਖਰੀਦਦਾ ਹੈ ਅਤੇ-

- (i) ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਬੀ' ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਮਾਲ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ
- (ii) ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਬੀ' ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੋਪਡੀਜ਼ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਮਿਤ ਮਾਲ ਨੂੰ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਭੇਜਦਾ ਹੈ
ਅੰਤਰ -ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਜਾਂ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ
ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਨਿਰਯਾਤ; ਜਾਂ
- (iii) ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁੜ-ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਰਯਾਤ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਰਯਾਤ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਰਾਹ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਭੇਜਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਐਕਟ, ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਦਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਅਜਿਹੀ ਦਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।"

ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੇ ਕੱਚਾ ਕਪਾਹ ਖਰੀਦਿਆ, ਇਸ ਨੂੰ ਜਿੰਨਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਤੇਲ ਬੀਜਾਂ ਨੂੰ ਤੇਲ ਵਿੱਚ ਕੁਚਲਿਆ ਅਤੇ ਤੇਲ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਖੇਪ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵੇਚਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂ ਤੇਲ ਦੇ ਬੀਜਾਂ ਤੋਂ ਕੁਚਲਿਆ ਤੇਲ ਅਤੇ ਤੇਲ ਦੇ ਕੇਕ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜੋ ਉਤਪਾਦ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ। ਦਸਤਖਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਿਛਾ ਆਇਰਨ, ਨਿਰਮਿਤ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਸਟੀਲ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਖਰੀਦ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਭੇਜੇ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਨ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 4-ਬੀ ਦੀਆਂ ਯਾਚਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ *ਸਟਰਲਿੰਗ ਸਟੀਲਜ਼ ਐਂਡ ਵਾਇਰਜ਼ ਲਿਮਿਟਿਡ ਦੀ ਜਾਤੀ* (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਸੰਦਰਭੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ, ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੀ ਰਾਏ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀ:-

“ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1948 ਦੀ ਧਾਰਾ 4-ਬੀ, ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 15, ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਐਕਟ, 1948 ਦੀ ਧਾਰਾ 5(3) ਦੀ ਅਤਿ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਧਾਰਾ ਹੈ?”

ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਲਈ ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰਿਆ:-

- (1) ਕੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4-ਬੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਵਸਤਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
- (2) ਕੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(3) ਧਾਰਾ 4-ਬੀ ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧ (ਘੋਸ਼ਿਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ) ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 5(3) 'ਬਿਨਾਂ-ਵਿਹਾਰ' ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਗੈਰ-ਰੋਧਕ ਧਾਰਾ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
- (3) ਕੀ ਧਾਰਾ 4-ਬੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 286 ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ?

ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਅਤੇ 2 ਅਤੇ 3 ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4-ਬੀ ਨੂੰ ਅੰਤਰ-ਵਿਰੋਧੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ।

(12) ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ 1973 ਦਾ ਹਰਿਆਣਾ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਧਾਰਾ 9 ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4-ਬੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਫਿਰ ਹੇਠਾਂ ਪੜ੍ਹੋ:-

"9. ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ—(1) ਜਿਥੇ ਡੀਲਰ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਅਨੁਸੂਚੀ B ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਮਾਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਤੇ-

- (a) ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ-
 - (i) ਅਨੁਸੂਚੀ B ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮਾਲ; ਜਾਂ
 - (ii) ਕੋਈ ਹੋਰ ਮਾਲ ਅਤੇ ਨਿਰਮਿਤ ਮਾਲ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ, ਭਾਵੇਂ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਦੇ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਰਯਾਤ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ;

(b) ਨਿਰਯਾਤ ਫਿਰ,

ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਦੇ ਸ਼ੁੱਧ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ

ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। .

* I.L.R. Punjab** and Haryana (1985)1

ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 19 ਜੁਲਾਈ, 1974 ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਲਪਿਤ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:

“ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਵਿਭਾਗ

ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ SO 119/HA 20/73/Ss. 9 ਅਤੇ 15/74, ਮਿਤੀ 19 ਜੁਲਾਈ, 1974.

ਹਰਿਆਣਾ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਰਾਜਪਾਲ ਜਾਂ ਹਰਿਆਣਾ, ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਰੇ ਡੀਲਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਟੈਕਸ ਦਰ ਅਨੁਸੂਚੀ C ਅਤੇ D ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਵਸਤੂਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵਸਤੂਆਂ ਜਾਂ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਯੋਗ ਵਸਤੂਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਉਹਨਾਂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਿਹਨਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਵੇਚੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਉਹਨਾਂ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਹੋਵੇਗੀ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਡੀਲਰ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਣੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਖਪਤ ਜਾਂ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਖਾ ਜਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਏਜੰਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਭੇਜਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਾਖਾ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਏਜੰਟ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਰਾਜ ਦੇ ਮੁਲਾਕਣ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਆਪਣਾ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਓਥ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਨੋਟਰੀ ਪਬਲਿਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਧੀਵਤ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਾਮਾਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਨਸਾਈਨ ਦੀ ਰੀਕਾਉਂਟ ਬੁੱਕ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੇਜੇ ਗਏ ਮਾਲ ਦੇ ਖਰੀਦ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਇੱਕ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਪੈਸੇ ਹੋਣਗੇ।

ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਫਰਮ ਨੇ ਗੁਡਈਅਰ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ **ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (9)** ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ, ਜਦੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤਕ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ। ਬੀਵੀ ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਇਸ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੇਲਜ਼ ਡਿਪੂਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭੇਜਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਲਾਂਕਣ-ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਉਠਾਈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸਟਾਕ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸਟੋਫ ਦੇ ਬਾਹਰ ਸਥਿਤ ਵਿਕਰੀ ਡਿਪੂਆਂ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨਾ ਉਸ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਮਾਲ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ **ਸਿਰਫ਼** ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਮਾਲ ਭੇਜਣਾ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਮਿਤ ਮਾਲ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬੈਚ ਨੇ ਜਵਾਬ

ਦੇਣ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੋ:-

“ਕੀ ਸਿਰਫ ਨਿਰਮਿਤ ਮਾਲ ਦੀ ਭੇਜਣਾ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਆਗੂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜਣਾ (ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਆਗੂ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ) ਇਸ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਵੇਗਾ ਕਿ “ਮਨੁੱਖ ਉਤਪਾਦਕ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਰਨਾ ਹੈ। </p>

(8) (1983) 53 ਐਸਟੀਸੀ 163.

ਵਿਕਰੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9(1) (ਏ) (ii) ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਛੇ ਸਿਵਲ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਇਸ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਰੀੜ੍ਹ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ।”

ਬੈਂਚ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਇਹ ਵੇਖਦਿਆਂ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ:-

“ਵਧੇਰੇ ਖਾਸ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ SO 119/HA 20/73 Ss ਦੀ ਵੈਧਤਾ। 9 ਅਤੇ 15/74, ਮਿਤੀ 19 ਜੁਲਾਈ, 1974, ਸੈਕਸ਼ਨ 9 (1979 ਦੇ ਐਕਟ ਨੰ. 11 ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੇ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ) ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਐਕਟ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਖਰੀਦ ਲਗਾਉਣਾ ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਭੇਜਣ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਸਖਤ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਗੁਡੀਅਰ ਦੇ ਕੇਸ (ਜੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ “ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਆਮ ਅਰਥ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਰਥ ਵੀ, ਵਾਕਾਂਸ਼ “ਨਿਪਟਾਰਾ” ਜਾਂ “ਨਿਪਟਾਰੇ” ਨੂੰ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਾਲ ਭੇਜਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਭਾਵੇਂ ਕਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਿਤ ਕੁਝ ਵੱਡੇ ਅਰਥ, ਅਰਥਾਤ “ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਰਮਿਤ ਮਾਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ” ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਾਲ ਦੀ ਮਹਿਜ਼ ਭੇਜਣ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਹੋਰ ਢੰਗ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤੋਹਫੇ ਦੁਆਰਾ, ਮਾਲ ਦੀ ਖਪਤ ਦੁਆਰਾ, ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਨਾਲ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖ ਕੇ, ਅਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਖਾਤਰ (ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ), ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਮਹਿਜ਼ ਡਿਲੀਵਰੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿੱਥੇ ਮਾਲਕ ਮਾਲ ਵਿੱਚ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਵੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਅਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਫਿਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9(1) (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਾਲ ਭੇਜਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਕਰਨਾ, ਨਾ ਸਿਰਫ ਅਸੰਗਤ, ਸਗੋਂ ਬੇਤੁਕੇ ਨਤੀਜੇ ਵੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ, ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਡੀਲਰ ਉਸੇ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸ਼ਾਖਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਗੋਡਾਉਣ ਨੂੰ ਮਾਲ ਭੇਜਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9(1) (ਏ) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕੋਈ ਵੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਥਾਂ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਹਰ ਗਤੀਵਿਧੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਉਸੇ ਮਲਕੀਅਤ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਹੇਠ ਰਹੇ।

(13) ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਿਰਫ ਮਾਲ ਭੇਜਣਾ ⁵⁶

ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਖਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਦੋਵੇਂ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਧਾਰਾ 9(1) (ਏ) (ਏ) (ਏ) ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ "ਉਕਤੀ ਜੋ ਤਰੀਕੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮਨੂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ" ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ii) ਹਰਿਆਣਾ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
 ..ਜੀ _____,

(14) ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਯੋਜਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਪਗਨਡ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰ. SO 119/HA 20/73/Ss. 9 ਅਤੇ 15/74, ਮਿਤੀ 19 ਜੁਲਾਈ, 1974 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P. 2) ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਮੂਲ ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਰੇ ਯਾਤਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਕਿ ਨਿਰਮਿਤ ਮਾਲ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਡੀਲਰ ਨੂੰ ਮਾਲ ਦੀ ਮਹਿਜ਼ ਭੇਜੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਠੋਸ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਦਰਅਸਲ, ਇਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਚਲਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ, ਜੋ ਕਿ ਇਕ ਸੰਯੁਕਤ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੀ ਅਤਿ-ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ”

(15) **ਗੁਡਈਅਰਜ਼ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)** ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਓਵਰ-ਰਾਈਡ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ 13 ਜਨਵਰੀ, 1983 ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ **ਨਿਰਯਾਤ** ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੈਂਟਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1956, ਅਤੇ 19 ਜੁਲਾਈ, 1974 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ **ਗੁਡਈਅਰ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)** ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਉਕਤ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਨੇ 1983 ਦੇ ਹਰਿਆਣਾ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਹਰਿਆਣਾ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ (ਸੋਧ ਅਤੇ ਵੈਲੀਡੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1983 ਦਾ ਰੂਪ ਲੈ ਲਿਆ। ਉਕਤ ਐਕਟ ਨੇ ਪੁਰਾਣੇ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

(16) ਬਾਟਾ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਨੇ 1983 ਦੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਹਰਿਆਣਾ ਐਕਟ ਨੰ. 3 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1983 ਦੇ ਸੋਧ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਰਮਿਤ ਮਾਲ ਭੇਜਣ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕੀਤਾ। ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਆਦਿ ਦੇ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੈਨੂ ਫੈਕਟਰਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਅਤੇ ਦਫਤਰਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜਣਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਅਤੇ 19 ਜੁਲਾਈ, 1974 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ? ਇਸ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ

Des Raj Pushap Kumar Gulati v. The State of Punjab and others
D. S. Tewatia, J.

(17) ਇਹ 1983 ਦੀ 46 ਵੀਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ ਨੰ. 92-ਬੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 269 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ - ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ-ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। 1983 ਦੇ.

(18) ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵੀ ਕੋਈ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਡੀਲਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖੋਪ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਜ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਜਾਂ ਡਿਪੂਆਂ ਜਾਂ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ, ਆਦਿ ਦੇ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਤਰੀਕਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਛਿਆਲੀਵੀਂ ਸੋਧ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ ਬਕਾਇਆ ਐਂਟਰੀ 97 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਸਦ ਹੀ ਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਤਬਾਦਲਿਆਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 92-ਬੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ 46 ਵੀਂ ਸੋਧ।

(19) ਕਿਉਂਕਿ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਮਾਲ ਭੇਜਣ ਲਈ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਅਰੰਭ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਮਾਲ ਦੀ ਭੇਤ ਨੂੰ ਖੋਪ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਦਾ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਉਕਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਮਾਲ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਧਾਨਕ ਉਪਾਅ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, 1983 ਦੇ ਹਰਿਆਣਾ ਐਕਟ ਨੰ. 3 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਵਿਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਰਿਆਣਾ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਲਟ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(20) ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜੋ ਫੈਸਲਾ ਲੰਬਿਤ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਨੇ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਅੰਤਿਮ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟੈਕਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਬਾਟਾ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟਿਡ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ 1984 ਦੇ ਹਰਿਆਣਾ ਜਨਰਲ ਸੇਲ ਟੈਕਸ ਐਕਟ (ਸੋਧ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ) ਐਕਟ ਨੰਬਰ 11 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਦੁਬਾਰਾ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਧਾਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਨੂੰ ਵੀ ਜੋੜਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:-

“(3) ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ! ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ, ਫਰਮਾਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਲਟ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਡੀਲਰ ਜੋ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ, ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਮਾਲ ਖਰੀਦਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਦਰਾਂ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਖਰੀਦ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ:

ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ 'ਤੇ ਜਿੱਥੇ ਟੈਕਸ I ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਹੋਵੇ, ਉਥੇ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।”

ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਧਾਰਾਵਾਂ (ਬੀ) ਅਤੇ (ਬੀਬੀ) ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੁਆਰਾ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :

“(ਬੀ) ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਬੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਮਾਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਸਤੂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਨਿਰਮਿਤ ਮਾਲ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਰਾਹ ਤੋਂ ਜਾਂ ਨਿਰਮਿਤ ਮਾਲ ਨੂੰ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਭੇਜਦਾ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਜਾਂ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਰਾਹ ਤੋਂ। ਕੇਂਦਰੀ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਰਯਾਤ ਦਾ; ਜਾਂ”

‘ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਅਤੇ 24 ਨੂੰ ਛੁਹਣ ਵਾਲੀ ਉਪਰੋਕਤ ਸੋਧ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ- ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਜੁਰਮਾਨੇ, ਅੰਤਰ-ਅਰਿਲਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਿੰਗਰਾਂ ਦੇ ਆਲਣੇ ਨੂੰ ਹਲਚਲ ਕਰਦਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੋਧੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਉਕਤ ਸੋਧਾਂ ਨੂੰ ਨੱਥ ਪਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜਣਾ ਸੀ। ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਰਾਜ ਤੋਂ ਮਾਲ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਯੋਗ ਸੀ।

ਹਰਿਆਣਾ ਨੂੰ ਉਸ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਜਾਂ ਖੋਪ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ * ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸੱਤਵੀਂ ਦੀ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਐਂਟਰੀ 9S-B ਦੁਆਰਾ ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਨੁਸੂਚੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ 46 ਵੀਂ ਸੋਧ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਉਕਤ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ I ਦੀ ਬਾਕੀ ਐਂਟਰੀ 97 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਕੱਲੀ ਸੰਸਦ ਹੀ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਇਹ ਕਿ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਬਾਈਡਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤੱਤ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਕੱਪੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਨਣ ਨਾਲ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 9 11b RH III F II ਚਾਰਜਿੰਗ ਸੈਕਸ਼ਨ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਉਹੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਾਟਾ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟਡ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਨਵੀਂ ਬੋਤਲਾਂ ਵਿੱਚ ਔਰਲਡ ਵਾਈਨ ਪਾਉਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ।

(21) ਇਹ ਇਟੂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ-ਈ-ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਰਿਫੰਡ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਉਕਤ ਸੋਧ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸਰਗਰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਸਟੇਅ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਅਸਫਲ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਧਾਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਨੂੰ ਜੋੜਨਾ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਬਦਲਾਖੋਰੀ ਸੀ, ਇਹ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੁਲਾਂਕਣ 1984 ਦੇ ਐਕਟ ਨੰ. 11 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਧਾਰਾ 9 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਡੀਐਲਟੀਐਫ 4 ਵਾਇਰਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। 3 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ 4 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਨੇ ਹੁਣ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 15 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲਾਂ ਦੇ

ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 7 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ | ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ 12 ਫੀਸਦੀ।

(22) ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ **ਬਾਟਾ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟਡ ਦੇ ਕੇਸ** (ਸੁਪਰਾ) ਨੇ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 11 ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 9 ਵਿੱਚ 1984 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ **ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੀ।** ies, ਤਦ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਬਾਰੇ ਧਾਰਾ 24 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਪੁਰਾਣੀ ਦਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(23) **ਬਾਟਾ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟਡ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)** ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਰਾਜ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਟੈਂਡ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ, ਸ੍ਰੀ ਐਚ.ਐਲ ਸਿੱਬਲ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਢਲੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨੀ **ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ** ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਸਵਾਲ ਵਿਚਲੀਆਂ ਸੋਧਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਜਾਂ ਬਦਲਾਖੋਰੀ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਕਹੇ ਗਏ ਵਿਧਾਨਿਕ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਉਪ ਮਿਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 9 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦੀਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਧਾਰਾਵਾਂ (ਬੀ) ਅਤੇ (ਬੀਬੀ) ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਮੌਜੂਦਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ। ਉਪਬੰਧ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਉਪਬੰਧ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉਹੀ ਰਹੇ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ, **ਬਾਟਾ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟਡ ਦੇ ਕੇਸ** (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਧਾਰਾ 9 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੀ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੈ। ਉਸ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਜੋ **ਬਾਟਾ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟਡ ਦੇ ਕੇਸ** (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ,

11 of 1984 :

Existing provisions:
4t 4< s|c 4c

(b) purchase goods, other than those specified in Schedule B, from any source in the State and uses them in the State in the manufacture of any other goods and either disposes of the manufactured goods in any manner otherwise than by way of sale in the State or despatches the manufactured goods to a place outside the State in any manner otherwise than by way of sale in the course of interstate trade or commerce or in the course of export outside the territory of India within the meaning of sub-section (1) of section 5 of the Central Sales Tax Act, 1956; or

' (bb) purchases goods, other than those specified in Schedule

Amended Provisions
a|c * * ' .

(b) purchases goods, other than those specified in Schedule B, from any source in the State and uses them in the State in the manufacture of any other goods and either disposes of the manufactured goods in any manner otherwise than by way of sale in the State or despatches the manufactured goods to a place outside the State in any manner otherwise than by way of sale in the course of inter-State trade or commerce or in the course of export outside the territory of India within the meaning of Sub-section (1) of Section 5 of the Central Sales Tax Act, 1956; or

ਦਿਸ ਪੜ੍ਹੀ (24) ਭੈਂਡਰ ਠਾਂ ਕੁਲ ਚੋ ਪ੍ਰਿਠੀ ਸੀਫੇ ਦੀ ਨਿਯਮਿਤ ਵੀ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲਈ

B, ਦੁੱਧ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਸਤੂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਟੇਟ ਵਿੱਚ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਰਾਹ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਰਮਾਣ ਮਾਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਿਰਮਿਤ ਮਾਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਾਲ ਪੈਚ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਥਾਨ; ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਰਯਾਤ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ

meaning ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ

section ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ 5

Tax Act; ਜਾਂ

* # ** _

ਉਪਰੋਕਤ ਕੱਢੇ ਗਏ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨੰਗੀ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਹਮਣੇ ਆਵੇਗਾ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਧਾਰਾ 9(1) ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਤਬਦੀਲੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ (ਬੀ), ਜੋ ਕਿ ਸ਼ਬਦ ਹੈ। ਸ਼ਬਦ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲੀ ਗਈ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਧਾਰਾਵਾਂ (ਬੀ) ਅਤੇ (ਬੀਬੀ) ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਸਿਰਫ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ (ਬੀਬੀ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 'ਸ਼ਡਿਊਲ ਬੀ' ਸ਼ਬਦ 'ਦੁੱਧ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ' ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਜੋੜ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ- ਮੌਜੂਦਾ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ (ਬੀਬੀ) ਵਿਚਕਾਰ ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ। ਦੋ ਧਾਰਾਵਾਂ, 'ਦੁੱਧ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਉਤਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹੋ।

(26) ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਬਾਟਾ ਇੰਡੀਕਸਟ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ (ਸੁਪਰਾ) ਨੂੰ ਪੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹੀ ਹਨ ਕਿ ਧਾਰਾ 9(1) ਦੀ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਅਤਿਅੰਤ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਇਸ ਨਿਰਣੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ; ਸਵਾਲ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਬੈਂਚ ਬਾਟਾ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਦਾ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।

>.:.1 - ihx>1 rsff V *• p]r' f —

(27) f^(), (^fJ(- |pf>), in ^ty .india^Jpimited ਦੇ ਕੇਸ (supra) ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੋ, ha/g^j^r^ea ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ,^ |h%/, ਸੈਕਸ਼ਨ 9(1) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਉਸ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਗੁੱਡ- ਈਅਰ ਟਾਇਰਸ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ § ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਸੈਕਸ਼ਨ ਸੈਕਸ਼ਨ) 9(1) itin citsPoriginali positioned andteiaftertie amen ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ :-

ਰਾਹ ਤੋਂ। ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਪਾਰ;
 ਉਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ;
 ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਉੱਥੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਵਿਸ਼ੇ
 ਸੈਕਸ਼ਨ 17 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਲਈ, ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਟੈਕਸ
 ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਦਰ 'ਤੇ ਜੋ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ
 ਹੈ।

(29) ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੈਂਚ
 ਤਿੰਨ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿੱਟਿਆਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ; (i) ਕਿ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ "ਮਾਲ ਭੇਜਣ"
 ਦੀ ਸਮੀਕਰਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ VII ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ 1 ਦੀ ਐਂਟਰੀ ਨੰ. 92-ਬੀ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ "ਮਾਲ ਦੀ
 ਖੇਪ" ਦੇ ਸਮੀਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਹੈ; (ii) ਕਿ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਦੇ
 ਦੌਰਾਨ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਰਾਹ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਰਮਿਤ ਮਾਲ ਨੂੰ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ
 ਭੇਜਣਾ ਹੈ; (iii) ਹਰਿਆਣਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਚਾਰਜਿੰਗ ਸੈਕਸ਼ਨ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ
 ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਹੀ ਅਤੇ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਤੀਜੀ ਧਾਰਨਾ ਦੁਆਰਾ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਦੂਜੀ ਧਾਰਨਾ
 ਨੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਧਾਨਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਇਹ
 ਅਦਾਲਤ ਬਾਟਾ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਸੰਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

(30) ਰੈਵੇਨਿਊ ਨੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸਿੱਟੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ-ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨਾਲ ਮੁੱਦਾ ਜੋੜਿਆ ਹੈ,
 ਬੈਂਚ ਦੇ ਤੀਜੇ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਨੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ

ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੇਵਲ ਚਾਰਜਿੰਗ ਉਪਬੰਧ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇੱਕ ਉਪਚਾਰੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵੀ ਸੀ, ਇੱਕ ਤੱਥ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬੈਂਚ ਨੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

(31)ਮਾਲੀਏ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਇਹਾਸੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਾਟਾ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸਾਇਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਅੰਤਰ-ਰਾਜ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਦੀ ਬਜਾਏ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਤੋਂ ਮਾਲ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਸੀ। ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਪਾਰ. ਰੈਵੇਨਿਊ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਉਸ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨਾ ਸੀ ਜੋ ਮਾਲ ਦੇ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰ ਵਿੱਚ ਖਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਰਾਹ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਬੈਂਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਟੈਕਸਿੰਗ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ: -

“ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਖੋਜ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢੇਗੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਧਾਰਾ 9(1) (ਬੀ) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਸਲ ਟੈਕਸਿੰਗ ਘਟਨਾ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ 'ਤੇ ਉਹੀ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ। ਐਕਟ ਦੇ)। ਇਸ ਦੀਆਂ ਖਾਸ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਐਨਵਿਲਜ਼ 'ਤੇ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਡੀਲਰ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਵਾਕੰਸ਼ "ਡੀਲਰ" ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਅਧੀਨ "ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ" ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਨਹੀਂ ਬਚੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, "ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਸਤੂਆਂ" ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਨਿਰਧਾਰਨਯੋਗ ਹਨ। ਕਲੋਜ਼ (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਅਨੁਸੂਚੀ ਬੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਮਾਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹਨ, ਜੋ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇੱਥੇ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਸਤੂਆਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਛਾਣਨ ਯੋਗ ਸਨ। ਤੀਸਰੀ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ, ਅਰਥਾਤ ਧਾਰਾ 9(1)(ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ "ਟੈਕਸਯੋਗ ਘਟਨਾ", ਇਸਲਈ, ਸਿਰਫ ਉਤਪਾਦਕ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਸਥਾਨ ਲਈ ਭੇਜਣਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਖੋਪ ਹੈ ਜੋ ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9(1)(ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ "ਟੈਕਸਯੋਗ ਘਟਨਾ" ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਵਾਧੂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਐਕਟ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਾਲ ਦੀ ਖੋਪ 'ਤੇ ਵੀ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਪੁਸ਼ਪ ਕੁਮਾਰ ਗੁਲਾਟੀ *ਬਨਾਮ* ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ
ਡੀ.ਐਸ.ਤੇਵਤੀਆ, ਜੇ.

“ਦੁਬਾਰਾ, ਇਕ ਹੋਰ ਕੋਣ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 9(1) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਡੀਲਰ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਰ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮਾਲ ਖਰੀਦਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਖਰੀਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਟੈਕਸ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਸਹੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੰਪਨੀ, ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ "ਡੀਲਰ" ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਜੁੱਤੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵੱਡੀ

ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਪੈਕਿੰਗ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਲੁਬਰੀਕੇਟਿੰਗ ਤੇਲ (ਇਸਦੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਅਧੀਨ) ਖਰੀਦਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਲਈ ਸਟੋਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, - ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9(1) (ਬੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਲਈ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਖਰੀਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਲੀਨ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਰੂਪਾਂਤਰਣ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੁਬਾਰਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ, ਸਹੀ ਸਟੈਂਡ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇੱਥੇ ਨਿਰਮਿਤ ਮਾਲ, ਨਾਮ, ਜੁੱਤੀਆਂ, ਨੂੰ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਗੋਡਾਉਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸਾਲ ਤੱਕ ਸਟੋਰੇਜ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਇਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ, ਨਾ ਤਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਅਸਲ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅੰਤਮ-ਉਤਪਾਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦੂਰ ਤੋਂ ਟੈਕਸਯੋਗ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਕੀ ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9(1) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸਿੰਗ ਘਟਨਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਲੇਬਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

- (i) ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਰਮਿਤ ਮਾਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ; ਜਾਂ
- (ii) ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਰਾਹ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਰਮਿਤ ਮਾਲ ਨੂੰ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਭੇਜਣਾ; ਜਾਂ
- (iii) ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਰਯਾਤ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਨਿਰਮਿਤ ਮਾਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਜਾਂ ਭੇਜਣਾ।

ਐਕਟ ਦੀ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਧਾਰਾ 9(1) (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇਹ ਤਿੰਨ ਲੋੜਾਂ ਹਨ ਜੋ ਟੈਕਸਯੋਗ ਘਟਨਾ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਚੁਣੌਤੀ ਸਿਰਫ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀ (ii) ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਨਿਰਮਿਤ ਮਾਲ ਦੀ ਸਿਰਫ ਭੇਜਣ ਦੀ ਟੈਕਸਯੋਗ ਘਟਨਾ ਤੱਕ ਹੈ। ਕ੍ਰਮਵਾਰ, ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਟੈਕਸਯੋਗ ਘਟਨਾ ਹੈ

ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਮਾਲ ਦੀ ਭੇਜੀ ਜਾਂ ਖੋਪ, ਇਹ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਨੰਬਰ 92-ਬੀ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਪੱਧਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।"

(33) ਇਸ ਲਈ, ਪਹਿਲੂ, ਜੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੰਨਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹਰਿਆਣਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9(1) (ਬੀ) ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਵਿਵਸਥਾ ਮਾਲ ਦੀ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਮਾਲ ਭੇਜਣ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਦੇ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਰਾਹ ਤੋਂ।

(34) ਹਰਿਆਣਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੇ 4-ਬੀ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਭਗ ਪੈਰਾ ਮੈਟੀਰਿਏਟ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਸੇਲਜ਼ ਐਕਟ ਕਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਇਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਏ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਟੈਕਸਿੰਗ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਜੋ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਹ ਉਸ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਾਟਾ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ।

'Des ftaj Pushap Kumar Gulati v. The State of Punjab and others
 (35) ਮਦਰਾਸ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7-ਏ ਇਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸਬੰਧਤ ਹਿੱਸਾ ਹੈ
 D. S. Tewatia, J. ਜਿਸ ਦੇ ਪਦਾਰਥ ਵਿੱਚ ਹਰਿਆਣਾ ਐਕਟ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4-ਬੀ ਦੇ
 ਸੰਬੰਧਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਪਾਰੀ ਮੈਟੀਰੀਆ ਹੈ ਆਪਣੇ ਲਾਰਡ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ
 ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ। *ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਬਨਾਮ ਕੰਦਾਸਵਾਮੀ* (10)। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ
 1959 ਦੇ ਮਦਰਾਸ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਡੀਲਰ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ (1) ਖੇਤੀ ਸੰਸਕਾਰਾਂ
 ਤੋਂ ਕਣੀਆਂ, ਹਲਦੀ ਅਤੇ ਛੋਲੇ ਖਰੀਦੇ ਸਨ; (2) ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਤੋਂ ਅਦਰਕ ਦੇ ਬੀਜ ਅਤੇ ਤੇਲ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦੇ
 ਗਏ ਬੀਜਾਂ ਨੂੰ ਕੁਚਲਿਆ; (3) ਘਰ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਮੱਖਣ ਅਤੇ ਫਿਰ ਈਡ ਨੂੰ ਘਿਓ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣਾ; (4)
 ਖਰੀਦੇ ਗਏ ਨੋਟਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੈਰ-ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰਾਂ ਤੋਂ ਅਰੰਭ ਦੇ ਬੀਜ ਲਏ ਗਏ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
 ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੇਲ ਵਿੱਚ ਕੁਚਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਖੋਪ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲਿਜਾਇਆ
 ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਲ ਦੀ ਖਰੀਦ
 ਟਰਨਓਵਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਣਗੇ। ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ 1959 ਦੇ
 ਸੈਕਸ਼ਨ 7 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ *ਗਣੇਸ਼ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦੀਕਸ਼ਿਤ ਬਨਾਮ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਦੇ
 ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।*

(10) (1975) 36 ਐਸਟੀਸੀ 192.

(11) (1969) 24 ਐਸਟੀਸੀ 343

ਉਹ ਮਦਰਾਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7-ਏ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ:-

“ਉਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਵਾਕੰਸ਼ ਵਿਗਿਆਨ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਪਰ ਭਾਗ ਦਾ ਅਰਥ ਕਾਫ਼ੀ ਸ਼ਾਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਵਿਕਰੀ **ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ** ਹੈ, ਉੱਥੇ ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਟੈਕਸਯੋਗ ਵਸਤੂਆਂ ਖਰੀਦਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ (1) ਜਾਂ ਤਾਂ ਹੋਰ ਮਾਲ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਦੀ ਖਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਿਕਰੀ ਲਈ, ਜਾਂ (2) ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ; ਜਾਂ

- (3) ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ; ਜਾਂ
- (4) ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਭੇਜਦਾ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਡੀਲਰ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਬਿਲਡਿੰਗ ਸਮੱਗਰੀ ਖਰੀਦੀ ਹੈ; ਬਿਲਡਿੰਗ ਸਮੱਗਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸਯੋਗ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਾਮਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਖਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 7 ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਤੇ ਪੁਰ ਚੇਜ਼ ਕੀਮਤ ਟੈਕਸਯੋਗ ਹੈ।

(36) ਵਿੱਚ .ilcMalabarui *FruitodProducts* CompanyMTBharananga Kottayam ਬਨਾਮ *ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ, ਪਾਲਿਆ* (12), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੇਰਲ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1963 ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਏ, ਜਿਸ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ:

“5 ਏ. ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ, (1) ਹਰੇਕ ਡੀਲਰ ਜੋ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵਸਤੂ ਖਰੀਦਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇਗਾ। ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ-

- (a) ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਜਾਂ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਖਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ
- (b) ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ; ਜਾਂ

(12) ((1972) J30 STC 5 537^

(c) ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਭੇਜਦਾ ਹੈ।

ਇੱਕ ਸਾਲ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਖਰੀਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਟਰਨਓਵਰ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਧਾਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਉਸ ਸਾਲ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਖਰੀਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਟੈਕਸਯੋਗ

Des Raj Pushap Kumar Gulati v. The State of Punjab and others
D. S. Tewatia, J.

ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਵਿਰੁੱਧ . ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਜਦੋਂ ਦੋ ਉਸਾਰੀਆਂ ਸੰਭਵ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਇੱਕ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਅਲਟਰਾਵਾਇਰਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ।

(43) ਜਦੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਹਰਿਆਣਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9(1) ਦੀ ਅਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਵਿਵਸਥਾ ਟੈਕਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਨ।

(44) ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਧਾਰਾ 9(1) ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਦੇ ਕੋਰਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਮਾਲ ਜਾਂ ਮਾਲ ਦੀ ਖੋਪ ਭੇਜਣ 'ਤੇ ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ। ਐਂਟਰੀ 92-ਬੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਕਾਰਨ ਜੋ ਉਕਤ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇ (ਜੋ ਲਾਅ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ) ਅਤੇ ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਮਾਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ। ਖੋਪ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਜਾਣਾ ਇਕੱਲੇ ਸੰਸਦ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ, ਸੂਚੀ 1 ਵਿੱਚ ਬਾਕੀ ਐਂਟਰੀ 97 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਭਾਵੇਂ ਐਂਟਰੀ 92-ਬੀ ਨੂੰ ਆਖਰੀ 1 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(45) ਉਪਰੋਕਤ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਬਾਟਾ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟਡ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਧਾਰਾ 9(1), ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਖਿਆ, 1983 ਦਾ 3, ਇਸ ਦੁਆਰਾ 1984 ਦੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਐਕਟ ਨੰ. 11 ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 9(1) (ਬੀ) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ - ਵਿਰੋਧੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਧਾਰਾ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 4-ਬੀ

ਐਕਟ

:

ਵੀ

(46) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਬਾਟਾ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟਡ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਨ। ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਦੇ "ਤਰੀਕੇ" ਦੁਆਰਾ ਟੈਕਸ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵੀ ਟੈਕਸ of ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ 1'ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਸੀ, ਤਾਂ ਲੇਵੀ ਦੀ ਰਕਮ ਜੋ ਕਿ 1-1/2 ਟੀਐਚਐਫ1 ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣਾ. "

(47) ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਧਾਰਾ 5(j), ਅਸਲ ਵਿੱਚ, (1985)1 ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਤਾਕਤ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਡੀਲਰ। ਟੈਕਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਜੁਰਮਾਨਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਿਸ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ 'ਤੇ ਮਾਲ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਖਰੀਦਦਾਰ ਡੀਲਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਕਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਅਜਿਹੇ ਡੀਲਰਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:

"50. ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ: ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਡੀਲਰ ਵਾਜਬ ਬਹਾਨੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪਿੱਛਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ

ILR ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ

ਅਜਿਹੇ ਡੀਲਰ ਨੂੰ ਸੁਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਡੇਢ ਗੁਣਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਮਾਲ ਨਾ ਹੁੰਦਾ। ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਤਾਕਤ 'ਤੇ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਬਾਟਾ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਦਾ ਕੇਸੀ (ਸੁਪਰਾ) ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9(1) ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(48) ਇਹ ਵੀ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ; ਬਾਟਾ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਓਵਰ-ਰੋਲਿੰਗ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲਾਂ ਲਈ, ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ

Des Raj Pushap Kumar Gulati v. The State of Punjab and others
D. S. Tewatia, J.

ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(49) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੰ: 4462, 1978 ਅਤੇ 698 ਤੋਂ 708, 3318, 3319, 1371, 1292, 2364, 733, 1364, 2405, 2506, 4514, 4514, 425, 425 1, 1484, 3402 ਹੈ , 3355, 1615, 3049 ਅਤੇ 1984 ਦੇ 1123 ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਲੇ ਨਿਪਟਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

(50) ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੰ. 1397, 3186 ਅਤੇ 1309 ਆਫ 1984, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਨੁਕਤਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 1984 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 2494 ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਅਤੇ ਫਿਰ 1984 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 2494 ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੂਰੇ ਫੈਚ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਐਸ.ਪੀ. ਗੋਇਲ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:— ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ